

*hokimligi
maktabgacha va maktab ta'lifi
boshqarmasi*

*maktabgacha va
maktab ta'lifi bo'limi tasarrufidagi
—umumi o'rta ta'lim maktabi
fizika fani o'qituvchisi*

*ning
20__-20__-o'quv yilida
9-10-sinf iqtidorli o'quvchilar uchun
fizika fanidan*

**TO'GARAK
HUJJATLARI**

To‘garak a’zolari haqida ma’lumot

№	Familiya ismi va sharifi	Tug‘ilgan sanasi	Sinfi	Manzili (to‘liq)	Ota-onasi (Ismi sharifi)	Telefon (uy yoki mobil)	Izoh
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							
13.							
14.							

15.							
16.							
17.							
18.							
19.							
20.							
21.							
22.							
23.							
24.							
25.							
26.							
27.							
28.							
29.							
30.							

O'tkazilgan xona _____

“_____” To‘garak mashg‘ulotlar o‘tkazilish sanalari To‘garak rahbari _____

“ _____ ” To‘garak mashg‘ulotlar o‘tkazilish sanalari To‘garak rahbari _____

“Tasdiqlayman”

MMIBDO‘

**20__-20__-o‘quv yili iqtidorli o‘quvchilar uchun tuzilgan “Yosh fizik” to‘garagining
ISH REJASI**

Nº	Yillik ish reja mavzulari	Soat	Sana	Izoh
1.	Molekular fizika va termodinamika asoslar	1		
2.	Modda tuzilishining molekulyar-kinetik	1		
3.	Gaz molekulalarining harakat tezligi	1		
4.	Izotermik jarayon	1		
5.	Termodinamik ish	1		
6.	Gaz bajargan ishning geometrik talqini	1		
7.	Termodinamikaning birinchi qonuni	1		
8.	Termodinamika birinchi qonuning	1		
9.	Issiqlik dvigatellarining ishlash prinsipi	1		
10.	Issiqlik dvigatelining foydali ish koeffitsiyenti	1		
11.	Ho‘llash	1		
12.	Kapillyar hodisalar	1		
13.	Moddaning solishtirma erish issiqligi. Amorf jismlarning erishi va qotishi	1		
14.	Bug‘lanish va kondensatsiya	1		
15.	To‘la ichki qaytish	1		
16.	Linzalar	1		
17.	Ko‘z va ko‘rish	1		
18.	Olamning yagona fizik manzarasi	1		
19.	Gravitatsiya maydonidagi harakat	1		
20.	Jism og‘irligining harakat turiga bog‘liqligi	1		
21.	Massa markazi	1		
22.	Muvozanat turlari	1		
23.	Prujinali va matematik mayatniklar	1		
24.	Mexanik to‘lqinlar	1		
25.	Harakatlanayotgan gaz va suyuqlik bosimining tezlikka bog‘liqligidan texnikada foydalanish	1		
26.	Elektr maydon kuchlanganligining superpozitsiya prinsipi	1		
27.	Tok kuchi va tok zichligi	1		
28.	To‘liq zanjir uchun Om qonuni	1		
29.	Elektrolitlar	1		
30.	Faradeyning birinchi qonuni	1		
31.	Gazlarda elektr toki	1		
32.	Yarim o‘tkazgichlar va ularning metallardan farqi	1		
33.	Tokli o‘tkazgichni magnit maydonda ko‘chirishda bajarilgan ish	1		
34.	Magnit maydonda zaryadli zarranining harakati	1		

Sana: "___" 20___-yil. Sinflar: _____. To'garak rahbari: _____

Mavzu: Molekular fizika va termodinamika asoslar

Maqsadlar:

a) atrofimizda sodir bo'layotgan hodisa va jarayonlarni hamda fizika fani ko'plab sohalar rivojlanishida jiddiy ahamiyatga ega ekanligi tushuntirish, ular mavzu asosida kerakli bilim va ko'nikmalar hosil qilish, mavzuga oid tarqatilgan topshirqlarni yakka va guruh holatida o'rganib, o'zlashtirishga erishish.

Suhbat-muhokama orqali o'quvchilarning ongi mavzuni qay darajada o'zlashtirganligini nazorat qilish.

b) o'quvchilarda qiziquvchanlik, topqirlik, hozirjavoblik, ijodiy qobiliyatni shakllantirish, mustaqillikka va ijodkorlikka o'rgatish, past o'zlashtiruvchi o'quvchilarning fikrlesh fikrlesh qobiliyatini o'stirish.

v) O'zbekiston Respublikasida sog'lom, jismonan baquvvat, bilimli, ma'naviy-axloqiy yetuk, har tomonlama kamol topgan shaxsni shakllantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar elementlari:

Kommunikativ kompetensiya:

o'rganiladigan fizik atamalarni, qonunlarni, qoidalarni to'g'ri talaffuz qila olish, boshqalarga tushuntirib bera olish va yoza olish, fizik kattaliklarning xorijiy tilda aytilishi va yozilishini bilish hamda guruhlarda ijodiy tarzda ishlay olish.

Axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi:

turli axborot manbalari va ommaviy axborot vositalari hamda internetsaytlardan fizikga oid kerakli ma'lumotlarni izlab topa olish, ulardan samarali foydalana olish hamda tahlil qila olish;

fizik birliklarni boshqa ulushli va karrali birliklarga, jadval ko'rinishdagi ma'lumotlarni, grafik ko'rinishga (va aksincha) aylantira olish.

Mashg'ulot turi: mavzuga oid yangi ma'lumotlarni o'quvchilarga yetkazishda yangi texnologiyalardan foydalanish, yozma, og'zaki, ko'rgazmali aralash amaliy mashg'ulot, baxs munozara, fikr almashuv, suhbat, noananaviy, "Aqliy hujum", Savol-javob, "Fikrlay olasanmi?", jamoa va yakka tartibda ishslash, yangi tushuncha va bilimlarni shakllantirish.

Mashg'ulot johozi: mavzuga oid ko'rgazmali qurollar, tarqatma materiallar, mavzuga oid jadvallar, mavzuga oid video roliklar, slaydlar, guruhlар uchun rag'bat kartochkalari.

I.Tashkiliy qism: salomlashish, yo'qlama qilish, o'quvchilarni mashg'ulotga tayyorgarliklarini tekshirish.

II.Yangi mavzu bayoni:

Molekular fizika va termodinamika moddaning turli agregat holatlaridagi fizik xossalari, diffuziya, issiqlik o'tkazuvchanlik kabi hodisalarini, issiqlik ta'sirida modda holatining o'zgarishini, moddalarning issiqlik sig'imi, bug'lanishi, kondensatsiyasi, erishi, qotishi, mustahkamligi, elastikligi kabi xossalarni o'rganadi. Fizikaning «Mexanika» bo'limini o'rganishda jismlar zarralardan tuzilganligi e'tiborga olinmagan edi. Molekular fizika va termodinamikani o'rganishda esa moddalar zarralardan tuzilganligiga asosiy e'tibor qaratiladi. Bunda statistik va termodinamik metodlardan foydalaniladi.

Statistik metod. «Statistika» so'zi «hisoblash», «umumlashtirish» degan ma'nolarni anglatadi. Statistik metoddagi har bir zarranining harakati emas, balki ularning natijaviy o'rtacha harakati o'rganiladi. Masalan, molekulalarning o'rtacha tezligi, o'rtacha kinetik energiyasi va hokazo.

Zarralarning natijaviy o'rtacha harakati alohida zarralarning harakat qonuniyatlari asosida aniqlanadi. Bu metod modda tuzilishining molekular-kinetik nazariyasida asos qilib olingan.

Termodinamik metod. «Termodinamika» so'zi «termo» — «issiqlik» va «dinamika» — «kuch», «harakat» so'zlaridan olingan. Termodinamik metoddagi o'rganilayotgan moddaning holati temperatura, bosim, hajm kabi termodinamik parametrlar bilan aniqlanadi. Molekular fizikani o'rganishda har ikkala statistik va termodinamik metodlar bir-birini to'ldiradi. Bu metodlar gaz, suyuq va qattiq holatdagi moddalarning tuzilishi va ularda bo'ladigan jarayonlarni o'rganishda foydalaniladi.

III. Mustahkamlash:

1. Molekular nimalarni o'rganadi
2. Statistik metod nima?
3. Termodinamik metod haqida gapiring

IV. Uyga vazifa: Mavzuni o'qib kelting

Sana: " " 20 -yil. Sinflar: _____. To'garak rahbari: _____

Mavzu: Modda tuzilishining molekulyar-kinetik nazariyasi

Maqsadlar:

a) atrofimizda sodir bo'layotgan hodisa va jarayonlarni hamda fizika fani ko'plab sohalar rivojlanishida jiddiy ahamiyatga ega ekanligi tushuntirish, ular mavzu asosida kerakli bilim va ko'nikmalar hosil qilish, mavzuga oid tarqatilgan topshiriqlarni yakka va guruh holatida o'rganib, o'zlashtirishga erishish.

Suhbat-muhokama orqali o'quvchilarning ongi mavzuni qay darajada o'zlashtirganligini nazorat qilish.

b) o'quvchilarda qiziquvchanlik, topqirlik, hozirjavoblik, ijodiy qobiliyatni shakllantirish, mustaqillikka va ijodkorlikka o'rgatish, past o'zlashtiruvchi o'quvchilarning fikrlash qobiliyatini o'stirish.

v) O'zbekiston Respublikasida sog'lom, jismonan baquvvat, bilmeli, ma'naviy-axloqiy yetuk, har tomonlama kamol topgan shaxsni shakllantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiylar elementlari:

Axborotlar bilan ishslash kompetensiysi:

turli axborot manbalari va ommaviy axborot vositalari hamda internetsaytlardan fizikga oid kerakli ma'lumotlarni izlab topa olish, ulardan samarali foydalana olish hamda tahlil qila olish;

fizik birliklarni boshqa ulushli va karralı birliklarga, jadval ko'rinishdagi ma'lumotlarni, grafik ko'rinishga (va aksincha) aylantira olish.

O'zini o'zi rivojlantirish kompetensiysi:

doimiy ravishda o'zini o'zi jismoniy, ma'naviy, ruhiy, intellektual va kreativ rivojlantirish, hayot davomida mustaqil o'qib-o'rganish, o'z xattiharakatini va kompetentligi adekvat baholash va mustaqil qaror qabul qila olish.

Mashg'ulot turi: mavzuga oid yangi ma'lumotlarni o'quvchilarga yetkazishda yangi texnologiyalardan foydalanish, yozma, og'zaki, ko'rgazmali aralash amaliy mashg'ulot, baxs munozara, fikr almashuv, suhbat, noananaviy, "Aqliy hujum", Savol-javob, "Fikrlay olasanmi?", jamoa va yakka tartibda ishslash, yangi tushuncha va bilimlarni shakllantirish.

Mashg'ulot jahozi: mavzuga oid ko'rgazmali qurollar, tarqatma materiallar, mavzuga oid jadvallar, mavzuga oid video roliklar, slaydlar, guruqlar uchun rag'bat kartochkalari.

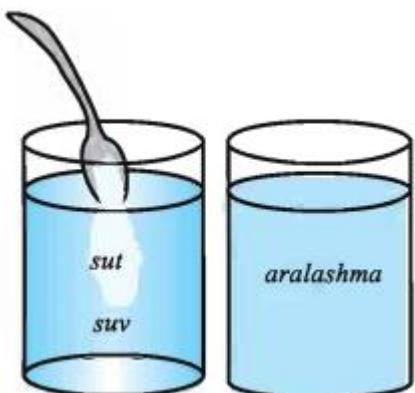
I.Tashkiliy qism: salomlashish, yo'qlama qilish, o'quvchilarni mashg'ulotga tayyorgarliklarini tekshirish.

II.Yangi mavzu bayoni:

Moddalarda bo'ladigan issiqlik hodisalarini va bu moddalarning ichki xossalari barcha moddalar tartibsiz harakat qiluvchi va o'zaro ta'sirlashuvchi zarralardan iboratdir, degan tasavvur asosida tushuntiradigan nazariya molekular-kinetik nazariya deb ataladi.

Modda tuzilishining molekular-kinetik nazariyasi quyidagi omillarga asoslanadi:

1. Moddalar zarralardan — atom va molekulalardan tashkil topgan.
2. Atom va molekulalar to'xtovsiz va tartibsiz harakat qiladi.
3. Atom va molekulalar orasida o'zaro tortishish va itarishish kuchlari mavjud.

Bu omillar gaz, suyuq va qattiq holatdagi moddalarda sodir bo'ladigan diffuziya hodisasida yaqqol namoyon bo'ladi. 1. Xonaning bir chekkasiga atir sepilsa, uning hidi xonaning boshqa chekkasiga yetib keladi. Bu hid, ya'ni atir molekulalardan tashkil topgan. Atir molekulalari xona bo'ylab to'xtovsiz va tartibsiz harakatda bo'lib tarqaladi. Atir hidi bizga yetib kelguncha ma'lum vaqt o'tadi. Bunga sabab — atir molekulalari o'z yo'lida havodagi son-sanoqsiz molekulalar bilan to'qnashadi, ya'ni o'zaro ta'sirlashadi. 2. Stakandagi suv ustiga bir choy qoshiq sut quysak, suv bilan sut tezda aralashib ketmaydi. Ularning aralashishi uchun ma'lum vaqt ketadi. Suv va suyuqlikning o'zaro aralashishi ular zarralardan tashkil topganligi va bu zarralar to'xtovsiz va tartibsiz harakatda ekanligini ko'rsatadi. Aralashishiga vaqt ketishi esa zarralarning o'zaro ta'sirlashib harakatlanishini ko'rsatadi

III. Mustahkamlash:

1. Modda tuzilishining molekular-kinetik nazariyasi qanday omillarga asoslanadi?
2. Atir hidi tarqalishi misolida molekular-kinetik nazariyasiga oid omillarni qanday asoslash mumkin?
3. Sutning suvda aralashishiga oid tajribadan qanday xulosaga kelish mumkin?

IV. Uyga vazifa: Oltin va qo'rg'oshin bilan o'tkazilgan tajribada metallarning atomlari nima sababdan bir-biriga o'tgan?

Sana: " " 20 -yil. Sinflar: _____. To 'garak rahbari: _____

Mavzu: Gaz molekulalarining harakat tezligi

Maqsadlar:

a) atrofimizda sodir bo'layotgan hodisa va jarayonlarni hamda fizika fani ko'plab sohalar rivojlanishida jiddiy ahamiyatga ega ekanligi tushuntirish, ular mavzu asosida kerakli bilim va ko'nikmalar hosil qilish, mavzuga oid tarqatilgan topshiriqlarni yakka va guruh holatida o'rganib, o'zlashtirishga erishish.

Suhbat-muhokama orqali o'quvchilarning ongi mavzuni qay darajada o'zlashtiriganligini nazorat qilish.

b) o'quvchilarda qiziquvchanlik, topqirlik, hozirjavoblik, ijodiy qobiliyatni shakllantirish, mustaqillikka va ijodkorlikka o'rgatish, past o'zlashtiruvchi o'quvchilarning fikrlash qobiliyatini o'stirish.

v) O'zbekiston Respublikasida sog'lom, jismonan baquvvat, bilimli, ma'naviy-axloqiy yetuk, har tomonlama kamol topgan shaxsni shakllantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar elementlari:

Axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi:

turli axborot manbalari va ommaviy axborot vositalari hamda internetsaytlardan fizikga oid kerakli ma'lumotlarni izlab topa olish, ulardan samarali foydalana olish hamda tahlil qila olish;

fizik birlklarni boshqa ulushli va karrali birlklarga, jadval ko'rinishdagi ma'lumotlarni, grafik ko'rinishga (va aksincha) aylantira olish.

Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo'lish hamda foydalanish

kompetensiyasi:

aniq hisob-kitoblarga asoslangan holda shaxsiy rejalarini tuza olish, fizikani o'rganishda turli formulalar, grafiklar, jadvallardan foydalaniib, masalalar yecha olish;

inson mehnatini yengillashtiradigan ishlab chiqarish faoliyatining zamонави usullar bilan qulay shart-sharoitga olib keladigan, fan-texnika intensiv rivojlanib borayotgan sharoitda fizika fanidagi yutuqlarning muhimligini anglash va texnika yangiliklaridan foydalana olish.

Mashg'ulot turi: mavzuga oid yangi ma'lumotlarni o'quvchilarga yetkazishda yangi texnologiyalardan foydalanish, yozma, og'zaki, ko'rgazmali aralash amaliy mashg'ulot, baxs munozara, fikr almashuv, suhbat, noananaviy, "Aqliy hujum", Savol-javob, "Fikrlay olasanmi?", jamoa va yakka tartibda ishlash, yangi tushuncha va bilimlarni shakllantirish.

Mashg'ulot jihizi: mavzuga oid ko'rgazmali qurollar, tarqatma materiallar, mavzuga oid jadvallar, mavzuga oid video roliklar, slaydlar, guruhlar uchun rag'bat kartochkalari.

I.Tashkiliy qism: salomlashish, yo'qlama qilish, o'quvchilarni mashg'ulotga tayyorgarliklarini tekshirish.

II.Yangi mavzu bayoni:

Idishdagi m0 massali gaz molekulalarining o'rtacha kinetik energiyasi quyidagicha ekanligini bilamiz:

$$\bar{E}_k = \frac{m_0 v^2}{2}$$

Ingliz fizigi J. Maksvell 1859-yilda nazariy yo'l bilan gaz molekulalari biron temperaturada turli tezliklar bo'yicha qanday harakatlanishini, ya'ni molekulalarning tezliklar bo'yicha taqsimotini aniqladi. Bunday taqsimot rasmda grafik tarzda ifodalangan. Grafikda eng ko'p molekulalarning erishgan tezligi m deb belgilangan. Molekulalarning o'rtacha kvadratik tezligi bu tezlikdan birmuncha katta bo'ladi.

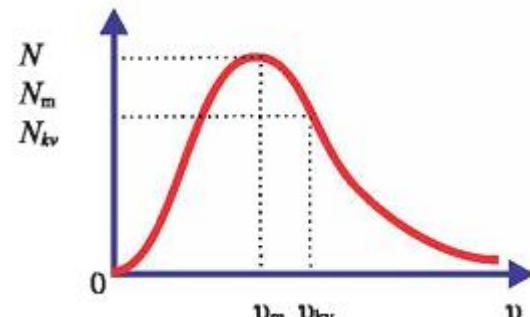
Gaz molekulalarining harakat tezligini tajribada birinchi bo'lib 1920-yilda nemis fizigi O.Shtern (1888—1969)

aniqlagan. Tajribada kumush atomlarining vakuumdagagi tezligi $m = 440$ m/s ekanligi topilgan. Endi (3) formula yordamida kumush atomlarining o'rtacha kvadratik tezligini aniqlaylik. Bug'a aylangan kumush atomlarining temperaturasi $T = 1233$ K (kumushning erish temperaturasi), molar massasi $M = 0,108$ kg/mol ekanligidan kumush atomining massasi va o'rtacha kvadratik tezligini nazariy yo'l bilan hisoblash mumkin:

III. Mustahkamlash:

1. Vodorod va karbonat angidrid molekulalarining 0°C dagi o'rtacha kvadratik tezliklarini aniqlang.
2. Vodorod va karbonat angidrid molekulalarining 0°C dagi o'rtacha kinetik energiyasini toping.

IV. Uyga vazifa: Idishdagi gazning absolut temperaturasi to'rt marta ortganda undagi molekulalarning o'rtacha kinetik energiyasi va o'rtacha kvadratik tezligi qanday o'zgaradi?

veb-saytimiz: Zokirjon.com

Zokirjon.com veb-sayti orqali o‘zingiz uchun kerakli ma’lumotlarni yuklab oling.

+99890-530-00-68 nomerga telegramdan yozishingiz yoki telegramdan nza4567 izlab telegramga murojaat qilishingiz so‘raladi. Telegramda murojaatingizga o‘z vaqtida javob beriladi.

Hujjat word variant doc formatda beriladi.

40 listdan iborat fizika fanidan 9-10--sinf iqtidorli o‘quvchilarga 34 soatli to‘garakni to‘liq holda olish uchun telegramdan yozing.

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

To‘lov uchun: HUMO 9860230104973329

Plastik egasi Nabihev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.
To‘liq holda olganingizdan so‘ng:
Faqat o‘zingiz uchun foydalaning.
Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.
Internet orqali veb-saytlarga joylamang.
Kanal va gruppalarga tarqatmang.

**OMONATGA
HIYONAT QILMANG.**

*Bizni hizmatdan foydalanib qulay imkoniyatga ega
bo‘ling!*

Bizda maktablar uchun quydagи hujjatlar mavjud

- 1. 1-11-Sinflar uchun sinf soati ish reja va konspektlari**
- 2. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan to‘garak hujjatlari**
- 3. Sinf rahbar hujjatlari**
- 4. Metodbirlashma hujjatlari**
- 5. Ustama hujjatlari**
- 6. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan konspektlar**
- 7. 1-11-Sinflar uchun Ish rejalar (Taqvim mavzu rejalar)**
- 8. Maktab ish hujjatlari**
- 9. Direktor ish hujjatlari**
- 10. MMIBDO‘ ish hujjatlari**
- 11. O‘IBDO‘ ish hujjatlari**
- 12. Psixolog hujjatlari**
- 13. Xotin-qizlar qo‘mitasi ish hujjatlari**
- 14. Kutubxona mudirasi ish hujjatlari**
- 15. Besh tashabbus hujjatlari**
- 16. Ochiq dars ishlanmalar, taqdimotlar, slaydlar**